

Новоолександрівський заклад дошкільної освіти (ясла-садок) загального розвитку «Веселка» Новоолександрівської сільської ради

Консультація для педагогів “Згуртування дитячого колективу як профілактика булінгу”

Підготувала
вихователь-методист
Марина ШЕНГЕЛІЯ

Що таке колектив?
Цез гуртована дружність,
Це єдина душа,
Мрії і почуття.
Це велика сім'я,
І могутня, й потужна,
У якій зручнов сім
Крокувать в майбуття.
І. Ковальова

Дитина тільки починає розвиватися і в неї з'являється потреба взаємодіяти з іншими дітьми. Це проявляється по-різному. Наприклад, на 2-му і 3-му році життя, дитина повторює дії та рухи інших дітей: складає іграшки в коробку, носить стілець по кімнаті і т.д. В дітей з'являється бажання гратися разом, а старші дошкільники взагалі можуть не грати наодинці, а виконують разом певні дії чи прагнуть щось розповісти іншим. Життя в колективі сприяє розвитку дружніх відносин, вмінно домовлятися між собою, надавати взаємодопомогу, керувати і підкорятися, оцінювати вчинки інших, а також враховувати бажання інших.

Колектив— група людей, об'єднаних спільною діяльністю, інтересами.

Колектив за метою та характером взаємодії поділяють на:

– *Формальний (оформлений)*

Це група, у якій місце, положення та поведінку членів регламентовано правилами організації, що є частиною держави або інших структур та інститутів. Це завжди чітко організована група, члени якої мають певні права і обов'язки, визначені в інструкціях та інших документах.

– *Неформальний (неоформлений)*

Це сукупність осіб, взаємовідношення між якими засновані на особистих перевагах, які зазвичай виникають на основі спільних ахоплень та інтересів.

Отже, у ЗДО колектив дітей є формальною групою.

Діти більшу частину свого часу проводить в садочку. Тому саме працівники цих закладів мають першими реагувати на випадки булінгу. І діяти не через звичку наказати «припинити» дитині-агресору «булити» інших, а через роботу і з психологом, і з родиною дитини-агресора. Соціальні служби, соціальний працівник мають бути повідомлені про таку родину. Оскільки в світовій практиці є випадки, коли поведінка дитини-агресора є відображенням поведінки її батьків...

Булінг – це проблема, яка руйнує життя багатьом дітям у різних варіаціях, починаючи від отримання дитячих комплексів жертви, які потім переслідують людину впродовж усього її життя, і закінчуючи кримінальними порушеннями для агресора. Це величезне питання не стільки за масштабом, скільки за рівнем замовчування. В нашому суспільстві не прийнято казати про те, що ти став жертвою булінгу. Найважливішими є увага та відповідна реакція з боку батьків і рідних дитини та з боку педагогів чи вихователів.

Причин булінгу може бути багато: хтось маленький або високий на зріст, хтось світліший, рудіший, занадто тихий або навпаки галасливий... Цей перелік може бути нескінченним, проте, всі ці причини зводяться до однієї тези – хтось не такий, як інші.

1. *Фізична* – побої, нанесення травм, які частіше всього виставляються в мережу.
2. *Поведінкова*. Ігнорування, бойкот, ізоляція в колективі, поширення різноманітних пліток, шантаж, постійні погрози, псування особистих речей, інтриги.
3. *Вербальна агресія* – постійне глузування, образливі висловлювання.

У булінгу беруть участь завжди такі групи дітей: жертва, агресор (переслідувач, булі), пасивні учасники, спостерігачі.

Слід зазначити, що хлопчики частіше вдаються до фізичного булінгу, а дівчатка до вербального, втім ця різниця відносна. За власним спостереженням, дівчата більше проявляють агресію та жорстокість, особливо до протилежної статі.

Щоб між дошкільниками взаємовідносини склались позитивно, вихователів необхідно зробити життя в колективі активне, цікаве, радісне, знайти спільні інтереси. Адже від організаторських умінь педагога залежать відносини в групі та окремими дітьми.

Психологічні рекомендації вихователям:

1. Оскільки дитина діє за прикладом людей, якії оточують, то на перше місце виходять добрі взаємини між батьками й педагогами, з якими спілкується дитина.
2. Намагайтеся в дитячому колективі створити таку атмосферу, яка б не обмежувала дій дитини. (Уникайте неаргументованих висловів: „Так не можна” (чому?), «Так не гарно» (чому?). Проведіть із дітьми бесіду про те, до яких стосунків з однолітками у групі вони прагнуть).
3. Ефективним методом подолання байдужості дитини та неприязного ставлення до однолітків є організація театралізованої діяльності (інсценізація добре знайомих та улюблених казок).
4. Змістовим матеріалом для ігор – демонстрацій та інсценувань можуть бути не тільки казки, а й спеціально створені вихователями оповідання, в яких ідеться про виникнення якогось непорозуміння чи конфліктної ситуації.
5. Доцільно для налагодження контактів серед дітей використовувати моделювання ситуацій спілкування на комбінованих заняттях із мовленнєвих та продуктивно – творчих видів діяльності.
6. Час від часу вихователів варто вдаватися до бесіди – аналізу, бесіди – узагальнення, аби показати переваги позитивних вчинків та формування у дітей гуманних взаємин.
7. Доцільно, порадившись із дітьми, встановити добрі традиції у групі, наприклад, зустрічати одне одного усмішками, веселими репліками. Це також сприятиме покращенню стосунків.
8. Одним із засобів формування позитивних взаємин є здійснення особистісно зорієнтованого підходу у вихованні, який базується на самоповазі дитини, наданні їй права на вільний вибір партнера, дій, способу спілкування.
9. Створюйте умови, що сприяють встановлення та розвитку дружніх, приязних стосунків між дітьми. Проводьте ігри, аби зняти у них напруження, це їм змогу виявити здатність до співпереживання.
10. Визначте дітей, які схильні усамітнюватися. Спонукайте інших дітей запрошувати їх до спільних ігор.
11. Обговорюйте негативні вчинки, не зачіпаючи гідності дитини (скажімо, на прикладах персонажів художніх творів).